

ÉLET

a kisteleki kultúrotthonban

A tavasz meleg sugarakkal köszöntött be hozzánk. Az élető nap kicsalta a barackfák virágait, az orgonafák bimbóit, és az emberek is mind sűrűbben látogatnak ki a szántóföldekre, szőlőkre és a kertekbe. Mire a tavasz teljesen kibontakozik, a munka is a tetejére hág.

Ez a tavaszi munka azonban nem akadályozza meg a télen elindult nagy kulturmunkát. Alig negyedéve, hogy megnyitották a Szabadság Kultúrotthont, máris a község dolgozóinak igazi otthonává lett. Napról napra pezsgőbb az élet ott és nincs olyan este, hogy egyik vagy másik — vagy esetleg mindegyik — helyiségben ne volnának.

Kistelek kultúrléteében az elmúlt negyedév kiemelkedő eseménye volt a Szegedi Nemzeti Színház kétszeri vendégjárata. Már napokkal előtte minden jegy elkelt. A nagy érdeklődésre a szegedi színészek kitűnő játékkal válaszoltak, mind a „Kertész kutyája”, mind pedig a „Házasság hozománnyal” című darabokban. Helyes volna, ha Nemzeti Színház minél többször vendég szerepelne és a haladó drámai darabokat megismertetné a kisteleki dolgozókkal.

Ugyancsak az elmúlt negyedév kimagasló eseménye volt az úttörők műsoros estje is. Itt énekkari művek, versek, népi táncokat és rövid énekes jeleneteket mutattak be. A több mint 200 szereplőnek közel 75 százaléka munkás- és paraszt volt, akik életükben először léptek közönség elé. Ennek ellenére a műsor igen gördülékeny volt, ami dr. Halmágyi Ferenc és Görgényi Mihály nevelők jó rendezésének is köszönhető.

Nem szabad megfeledkeznünk az MNDSZ műsoráról sem, amely kisebb sikerrel bár, de mégis hasonló volt az úttörőkéhez. És nem volna teljes a beszámoló, ha kihagynánk belőle a természetudományos előadást. Ez éppen úgy beletartozik a kulturmunkába, mint a színjátszás. Révai elvtárs is rámutatott erre: „A kulturmunka nemcsak kórusmunkából, énekkarszervezésből, táncolásból, színjátszásból — általában nemcsak művészeti tevékenységből áll, hanem termelési propagandából, Szabad Föld Téli Estekből, természetudományos ismeretekből is.” Hozza a természetudományos ismeretjesztés is a kulturmunkához tartozik, bizonyítja az is, hogy itt se volt kisebb az érdeklődés, mint a kultúrőrökönál. Az összhangot ezután még jobban fokozni akarjuk, mert a magunkévá tettük Révai elvtárs figyelemztetését: „Egységes kulturmunka csak ott van, ahol a kultúrális tömegmunkának valamennyi területét ápolják, meri valamennyi terület — a táncotól a természetudományig — tömegszükségletet elégít ki.

A raj szólamul menetelt. Az éjszakai csöndet semmi sem zavarta. Bujdosó Kálmán honvéd bajtárs feszülten figyelt. A sötétben semmi figyelemreméltót nem fedezett fel. Gondolatai össze-vissza cikáztak. Egyszer odahaza volt Esztinél, a jövődélutánjánál s maga előtt látta, amint komoly arccal, összehúzott szemöldökkel megnyúlazza a ceruzáját és azt mondja:

— A gépállomás tavaszi szántási terve szerint...

Bujdosó bajtárs elmosolyodott. Sohasem tudta leszoktatni arról, hogy nyúlazza a ceruzát.

Aztán meg arra gondolt, hogy ez az első gyakorlat, amelyen részt vesz. Egysége az előtűk felvő dombot kell, hogy elfoglalja. S most ők a mocsáron keresztül megközelítik a dombot. Ha a „támadás” megindul, megtelepszésükre oldalba kapják az „ellenséget”, ami nem könnyű feladat, mert a mocsár erősen felduzzadt a sűrű esőzéstől. De nem félt. Megint Eszti jutott eszébe s az otthon képe, amiért érdemes a nehézségeket leküzdeni. A napokban, mikor Kanász Andrisnak beszélt Esztiről, meg a gépállomásról, Andris kisse elhúzta a száját:

— Az otthonért élni kell és dolgozni, nem pedig...

Nem fejezte be, csak legyintett. Kálmán azonban tudta, mire gondolt.

— De meg is kell tudni védeni... — válaszolta.

Csak a mocsár ne legyen nagyon felduzzadva... Jó úszó volt, de így szerelvényel, köpenyben, puskával a kezében még nem próbálta. Sebaj, majd most kipróbálja!

Hátszerecs menetelt után megállt a raj. Fodor örvetelő térképét vett elő.

— Ötszáz méter és elérjük a harcdűlást.

Nemsokára elértek a mocsarat. Sűrű nád és sás között haladtak előre. Ovatosan, nehogy a nád zörgése elárulja őket. Először csak iszapos lucskokban, majd bokáig,

Kultúrotthonunk sikeréhez tartozik a könyvtár állandó látogatottságának megszervezése is. Dr. Hevesi Ernő, Harmath Rózsa és Donka Rozália középiskolások tanulók segítségével több mint 300-ra emelték az elmúlt negyedévben a könyvtár állandó olvasóinak a számát. Kiemelendő, hogy az olvasók a szépirodalmi művek mellett a természettudományos munka után is érdeklődnek, ami szintén a kulturmunkánk helyes összhangját bizonyítja.

Az elért eredmények további munkára sarkalnak bennünket. Egységes Kultúrgárdánk lelkesen készülődik Dunajevszkij nagyoperettjének, a „Szabad szél”-nek április elseji bemutatására. Kultúrgárdánk, bár nehéz feladatok előtt áll, de hiszszük, hogy az akarat és az erő segítségével meg tudja oldani azt. Ebbe a munkába belekapcsolódott a tömegszervezetek legjobbjai a DISZ-től egészen a pedagógusokig.

A további kulturmunkába a legtöbb pedagógus be akar kapcsolódni és nem azonosítja magát azzal a 23 tolnamegyei tanítóval, akik nyíltan tagadták a haladó kultúra terjesztésének a fontosságát. A mi pedagógusaink tudják azt, hogy a kulturmunka a tanítói hivatás gazdagítására szolgál.

Fegyverünk: a könyv

A Magyar Munkásmozgalom Történetének Válogatott Dokumentumai I.

A magyar munkásmozgalom kialakulása

A magyar munkásmozgalom történetét válogatott dokumentumai első kötetének megjelenése igen jelentős eseménye könyvkadásunknak. Ez a Magyar Munkásmozgalom Intézet által szerkesztett dokumentumkötet egy 10 kötetre tervezett sorozat első része: a magyar történelem 1848-tól 1890-ig terjedő időszakának legfontosabb munkásmozgalmai vonatkozású dokumentumait gyűjti egybe.

A munkásmozgalom történetének e korszakát az eddig megjelent feldolgozások, az anyag kelő ismerete hiányában, csak nagyvonalakban tárgyalták — a szociáldemokráta történetírók pedig alaposan megismisítették. A most megjelenő dokumentumkötet jelentős, ezigdig alig ismert anyagot tár fel és alapul szolgálhat a részletesebb, pontosabb és a valóságnak megfelelő feldolgozás számára.

A kötetben közreadott iratok, cikkek, tanulmányok egy letűnt, de igen sok vonatkozásban ma is eleven korszak alapvető problémáit tárják előnk: Hogyan lehet a kiala-

A jövő hónap kiemelkedő kultúreményének ígérkezik még az úttörők háromfelvonásos zenés mesejátéka is, az „Elvarázsolt festmény”. A tervbevetett természettudományos előadások iránt máris nagy az érdeklődés. Ezt az érdeklődést még jobban fokozni kell, nemcsak a fiatalság, hanem az idősebb dolgozók körében is.

Ime ilyen a mi kultúrotthonunk kezdődő élete. Kétségkívül értünk el eredményekig, itt azonban nem állhatunk meg. Fejlődésünk mindig többet és jobbat követel tőlünk. Czeglédi Lajos elvtárs, a kultúrotthon vezetője, úgy irányítja a munkát, hogy az teljes egészében megfeleljen a dolgozók követelményeinek. Sajnos, ebben a munkájában még többet gátolni akarják. Különösen egyes DISZ-fiatalok még most is azt gondolják, hogy a kultúrotthon csupán csak biliárdozásra, ping-pongozásra és nem utolsósorban az ordfőzésre alkalmas. Ezekkel meg kell érteini, hogy a nép kultúrotthona nem azonos az elmúlt idők duhajkodó helyeivel.

A kultúrotthonnak és benne a pezsgő kulturmunkának éppen olyan fontos rendeltetése van, mint a gazdasági és társadalmi fejlődésnek, mert a kettő együttvéve alakítja ki a jövő új szocialista emberét.

Fülkei János tanító, Kistelek.

Korszerűsítik a Kazinczy-utcai bölcsödét

Legnagyobb érték az ember: a dolgozók és azok gyermekeit. Allamunk éppen ezért óvódik és bölcsödét létrehozására és korszerűsítésére nagy összeget fordít. Ezek közé tartozik a Kazinczy-utcai bölcsöde is, amelyet teljesen átalakítanak és korszerű berendezéssel látják el. A munkálatok most folynak és hamarosan befejezik. A bölcsödében jelenleg 35 gyermeket gondoznak, hatévostól hároméves korig. A gyermekeket már fél 7-kor viszik szüleik és mindaddig ott lehetnek, amíg nem mennek értek. Reggel fürösztik és átöltöztetik a gyermekeket, a bölcsöde ad számukra ruhát. Élelmezésük orvosi előírás szerint történik és állandó orvosi felügyelet alatt vannak. A gyermekek gondozását okleveles gyermekgondozónő és egy segédgondozónő végzi. A szükséges éleleket és tápszereket főzőnő készíti el. A szülők nyugodtan mehetnek napi munkájukba, mert tudják, hogy gyermekeikre gondos kezek vigyáznak.

Úttörő otthon készül

Gyönyörű, modern úttörő-otthont kapnak a szegedi úttörők a Kálvária-téren. Már javában folynak az átalakítási munkák a móravárosi kultúrházban. Munkások énekéről hangos az épület. A Gázgyár dolgozói már be is fejezték munkájukat. Szerszámokat összerakáltak kiskocsijukra és boldogan mondják: „Mi már befejeztük itt a munkát, bevezettük a kis műhelybe a gázt.” Az emeleten villanyszerelők dolgoznak. Sietnek végezni munkájukat, mert lent már készen vannak a festők és most ide jönnek dolgozni. Gyönyörűen kifestik a szobákat és találgatják: vajon melyik szobába milyen műhely kerül. Igen, műhely, mert azok lesznek itt. Minden ipari szakmának lesz itt munkája. Lesz rádiószerező, villanyszerelő, lakatos és asztalos-műhely. Kísérletezésre vegyszert, a repülés kedvelőinek modellezőkör. A kultúra fejlesztésére könyvtár és a gyönyörű nagy kultúrterem. Már készen is van az újjáfestése. Az úttörő-otthonban otthont találnak majd az iskolák legjobb úttörői, élenjáró tanulói. Az úttörő-otthon ünnepélyes megnyitását május 1-re tervezik. A fiatal pájakok izgatottan várják a megnyitót és szeretettel gondolnak arra, akinek szerető gondoskodását látják en-

nek az úttörő-otthonnak létrehozásában is: az ő szeretett Rákosi pajtásukra.

Húsz szövetkezeti ház épül Szegeden

Szerdán délelőtt bizottság jelölte ki Ujszegeden húsz szövetkezeti családi háznak a helyét. Erre a célra a legalkalmasabbnak a Tusnádi-utca, a Söregi-út, a Rozália-utca és a Kállai-fasor által határolt területet találták. Az itt épülő családi házak minden igényt kielégítenek majd. Minden házban két szoba, honyha, fürdőszoba, előszoba és kamra lesz. Vízvezeték, villanyszerelés, gázzal látják el és fedett csatornahálózat épül hozzá. Azért is alkalmas ez a hely, mert a villamos-végállomás közvetlen közelben van és egészséges, üde a környezet. Az Ujszegedi Kender- és Lenzővő gyárhoz is közel van és ezért a gyári dolgozók között nagy az érdeklődés az építkezés iránt. A szövetkezeti házak építése hamarosan elkezdődik, hogy minél hamarabb beköltözhessenek a dolgozók kényelmes, új otthonaikba.

Rendbehozzák a külterületi járdákat

Útjaink rendbentartására és javítására nagy gondot fordít városi tanácsunk. A külterületi járdáit egymásután hozzák rendbe. Most kezdődik a járdajavítás az Alsónyomás-soron, a Hattyú-soron és a Földműves-utcában. Ujszegeden szintén javítják a Hargitai-utcat és a Főfasor-utjat. A környező községek közül a domaszéki szikes utat hozzák rendbe a közeljövőben.

Egységes piac a Valéria téren

A sátoros piaci árusok a Valéria-térre helyezik át az árusító helyüket az eddigi szétszórt utcái helyükről. Ide kerül minden iparos és kereskedő sátoros árus is. Így majd áttekinthetőbb lesz a piac és a vevők is könnyebben végezhetik majd bevásárlásukat, mert egy helyen találják meg a különböző cikkeket árusító sátrakat. A piac-tér és a környező utcák burkolatát a városi tanács egyúttal rendbehozza.

ÚJ VILLOMOSKÖCSI

szabad a szegedi utcákon. Azelőtt ott hevert félrelátva, tengelye ke-reke összelőve, és most a nap sütötte használhatatlan romként. Egyszer aztán munkások jöttek, betolták a műhelybe, darabokra szedték, csiszolták, reszelték, festették ávegézték, új kerekeket raktak alá, fényes fogantyúkat szereltek rá. Ráfestették „107”-es és előtűnk állt egy új villamos pótkocsi. 20-án lett készen és már 21-én munkába is állították. A rajta utazó dolgozók örömmel köszöntötték, simogatták az új koc-sit, mert tudták, hogy minden újonnan beállított villamoskocsit az ő kényelmüket szolgálja. A Villamosvasút dolgozói most másik voncsnak a szétszedéséhez, megjavításához fogtak hozzá és hamarosan újabb villamospótko-csit köszönthetünk utcáinkon.

Víztorony Ujszegeden

Az ujszegedi dolgozók régi vágya válik most valósággá: ivóvízellátásuk biztosítására víztorony épül a Főfasoron. Már nagy lendülettel folynak az előkészítő munkák, hordják az építéshez szükséges anyagokat, hogy semmi fennakadás ne legyen az építkezés megkezdése után.

A vízvezeték a Temesvári-kör-úton vezet majd és ezzel korszerűen megoldják Ujszeged belső részének ivóvízzel való ellátását és csator-názását. A víz egyenletes elosztása érdekében a házakat vízórával látják el, így akarják kiküszöbölni a felesleges vízpazarlásokat.

Hétfőn kirakják A Széchenyi téri székeket

A szegedi Széchenyi-téri sétányra hétfőn, — ha kedvező lesz az időjárás — megkezdődik a székek kirakása. Most egyelőre 200 széket raknak ki. Ezeket a székeket már újjáfestették és a többi is most festik újjá. A székeket a városi tanács rendelkezése alapján ingyen vehetik igénybe a dolgozók.

Sz. G.-né.

LECKE

térdig gázolnak a vízben. Néhány lépés után már a derekuk is vízben volt.

— Mindenki tud úszni? — kérdezte Fodor örvetelő bajtárs.

Bólintottak mindannyian, úgy érezték, hogy torkukban doból a szívük. Puskájukat fejük fölé tartották, úgy haladtak. Szinte centiről-centire tapogatták ki lábuk alatt a talajt. A víz már majdnem a hónaljukig ért. De mentek előre kinos lassúsággal.

Bujdosó bajtárs talán először életében érezte a félelmet. Össze kellett szorítania száját, hogy fogai ne koccanjának össze.

— Végre kell hajtani a feladatot... végre kell hajtani a feladatot... — csak ez tízelt benne.

Fodor örvetelő bajtárs aggodva figyelte embereit. Néha mondott néhány buzdító szót, amelyek leg-alább annyira szóbakényszerítettek, mint a többieknek. Mindjárt a végére érünk a mocsárnak. Bátorodás, bajtársak! „Megvannak mindannyian?” „Vince bajtárs, vigyázzon, nehogy elmerüljön, mert hogyan számolok el magával?” „Ne tartsanak lépést! Nincs nevetés!” „Sós bajtárs, adjá ide a puskáját, majd visszem...” Ugy vigyázzon mindenkire, mint apa a fiaira, mint jó parancsnok a beosztottjaira.

Egyre mélyebb lett a víz. Bujdosó bajtárs lába alól egyszerre kicsúszott a talaj. Elmerült. Puskáját göröcsösen markolta és tartotta a víz felett. Pillanatok alatt felbukkant a víz alól és úszott tovább.

Akkor hirtelen eszébe jutott Vince Jancsi. Sokkal kisebb nála... Mintha villámütés érte volna, olyan gyorsan fordult vissza. Jancsi, szinte reszketve az erőlődéstől, tartotta ki egyik kezével a puskáját, a másik kezével pedig tempózott.

— Jössz? — kérdezte halkan.

— Nem, a körletben tisztítom a csajkámat...

Bujdosó bajtársnak semmi kedve sem volt a nevetéshez, de halkan felnevetett. Amikor visszuasított a sorba, úgy érezte, könnyebb a szel-relvénye s nem is olyan nehéz ez az út.

Nemsokára újból iszapot érzett a lába alatt. Már lifelét meggyűnk, gondolta magában. Tévedett. Néhány méter után újból úszni kellett. Kinos lassúsággal mulltak a percek. Sokszor úgy tűnt, mintha megállt volna az idő.

Az útnak vége lett egyszerre, de a víznek nem.

— Várunk — mondta Fodor örvetelő bajtárs.

— Itt?

— Igen itt. Negyedóra múlva támadniok kell. Addig kibírjuk a vízben is...

Térden felül ért a víz. Mindannyian diáderétek. Valaki fojtottan feltűszszentett, majd halkan káromkodott.

— Biztosítani kell magunkat — szól Fodor örvetelő.

Kis távolságban szétszóródtak.

A percek nehezen múltak. Bujdosó bajtárs számolni próbált. Kilenc-százig kell számolnia, gondolta, akkor kezdődik a támadás. Lassan, megfontoltan számolt. Lassabban, mint kellene. Így akarta becsapni magát. Milyen kellemes meglepetés lesz, ha nyolcszázötvennél felhang-zik az első lövés...

A lövés azonban nem hangzott el. Sem nyolcszázötvennél, sem kilencszázánál. Biztosan gyorsan számolt, gondolta a családottan. Előlről kezdte. Háromszor számolt még kilencszázig. Egyszerre szédülni kezdett.

— Mi van velem? Pokolba ezzel a náddal — miért forog? A víz is, a csillagtalan ég is. Halántéka lüktetett, a szeme égett. Mitől, mitől? Olyan különös minden...

— Lajcsi, valami baj van? — ismerte fel Andris hangját.

— Nincs, nincs semmi baj — válaszolta. — Mond, veled is forog minden?

— Csak forgott...

— Forgott?

— Már nem forog. Elmúlt.

Bujdosó bajtárs érezte, hogy egy súlyos kéz végigsimítja homlokát.

— Tudod — mondta Andris —, eszembe jutott, amit valamelyik nap mondtál Esztiről, meg az otthonról, amint Eszti megnyúlazza a ceruzáját...

Az ár Katica jutott eszébe, az én Katicám. Magam előtt láttam mindazt, amiért élni kell és dolgozni és amit meg is kell védeni. Ezt most kell megtanulni, mint egy lelkét. Itt ebben a mocsárban is ezt tanuljuk. Védjük a földet, a gyárat, az otthont, az új, emberibb életet. Érted Kálmán, meg kell védenünk, mert a miénk!

Mialatt Andris beszélt, Bujdosó bajtárs körül megállt a víz, meg a csillagtalan ég. Megszűnt a forgás. Minden olyan világossá lett...

Másfelőrt álltak a mocsárban, mikor egyszerre elődőlt az első lövés. Pillanatok alatt Fodor örvetelő bajtárs mellett voltak...

— Mindjárt támadunk...

Fodor örvetelő nemzetiszínű zászlót nyomott Bujdosó bajtárs kezébe.

— Vigyázzon és tűzze ki!

Aztán előre lépett.

— Előre bajtársak! Hurráááá!

Mindannyian felugrottak. Bujdosó bajtárs a zászlóval rohant előre. A többiek tüzeltek.

— A békéért, a hazáért! — kiáltott fel Kálmán.

Valamiben megbottolt. Kicselti kezéből a zászló. Andris kapta fel s most ő szaladt vele előre.

— A Pártért, Rákosiért!

Beugrottak az „ellenséges” lövésárokba. Megkezdődött a kézitusa. Andris a földön hemperget. Mellette fekvő a zászló. Bujdosó bajtárs felkapta és beleszúrta a földbe. A hajnali szél nemsokára meg-meglengette a győzelem jelképét.

HIVES LASZLÓ.